

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมเนาะ ตอนนี้น้ำมันสะเทือนกันไปหมด เวลาออกพรรษา เห็นไหม เข้าพรรษา เราตั้งใจจะทำคุณงามความดี ออกพรรษาแล้วนี่เขาก็ทำบุญกุศลกันเวลาออกพรรษา ทีนี้ออกพรรษาแล้วนี่มันมีเหตุการณ์วิกฤตอย่างนี้ มันเป็นครั้งเป็นคราว เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ

“เราเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน เราจะมีความสุขความทุกข์ร่วมกัน”

เวลามีเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย เวลาการดำรงชีวิต เห็นไหม ถ้าดำรงชีวิตของเรา เราก็ดำรงชีวิตของเรา แต่เวลาดำรงชีวิตโดยที่เขาอยู่ในเหตุการณ์อย่างนั้น เขาต้องทุกข์กว่าเราแน่นอน

ฉะนั้น เวลาบางคนเป็นผู้ประสบภัยด้วย แล้วเป็นผู้ช่วยเหลือเขาด้วย การที่เป็นผู้ช่วยเหลือเขานี้จิตใจต้องเข้มแข็งนะ คำว่าจิตใจเข้มแข็ง เวลาเจออุทกภัยอย่างนี้เข้ามามันทดสอบเรา ถ้าทดสอบเรา เห็นไหม เป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เวลาเราป้องกันตัวของเรานะ เวลาพูดถึงปัญหาสังคมเราจะป้องกันตัวของเรา แต่ข้างเคียงถ้าเขาไม่ป้องกัน มันก็ซึมเข้ามาทางข้างเคียงนั้นได้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราอยู่กับสังคม ถ้าสังคมดีงาม เราก็จะมีความสุขร่มเย็นเป็นสุข แต่สังคมถ้ามีความขัดแย้งล่ะ? นี่ความขัดแย้งในสังคมใช่ไหม? เราเป็นมนุษย์สังคมนะ เวลาเกิดมาเป็นคนเห็นไหม เกิดเป็นลูกเป็นเต้าขึ้นมาพ่อแม่ต้องดูแลรักษามา ถ้าพ่อแม่ดูแลรักษามา ถ้าโตขึ้นมาเนี่ย เราต้องการให้ลูกของเรามีปัญญา ถ้าลูกของเรามีปัญญาทันคนนะ เราจะมีความอบอุ่นหัวใจ ถ้าลูกของเราไม่ทันคน สิ่งนี้มันเป็นเรื่องของจิตใจ

ถ้าจิตใจสร้างมาเข้มแข็ง ความเข้มแข็งทางโลกนี้จิตวิทยาเขาดูแลรักษา สภาวะแวดล้อมทำให้ลูกของเรามีความฉลาด แต่ถ้าเป็นธรรมนะ จิตใจของเขาจะเข้มแข็งนะ จิตใจของ

เขาที่ดีขึ้นมาแล้วนี่ด้วยบุญกุศล เวลาต้องการให้คนของเรามีปัญญา ถ้ามีปัญญานะมันเอาตัวรอดของมันได้ เวลามีปัญหาขึ้นมา เวลาเรามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนี่ยเราจะมีปัญญาของเรา เห็นไหม นี่โลกียปัญญา เรื่องของโลกให้ทันเขาก็พอแล้ว

ถ้าเรื่องของโลกเราสังเกตได้ใหม่ว่าบางคนฉลาดมาก แต่ไม่ทันคน ฉลาดนะ ฉลาดทางวิชาการ ทำงานเก่งมาก ขยันมาก ดีมาก แต่ทำไมไม่ทันคน นี่ไง แต่เวลาสุขุมปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เราจะทันตัวเราเองได้ เห็นไหม

ปัญญาของโลกนั้นอย่างหนึ่งนะ ปัญญาของโลกทางวิชาการ ถ้ามีสิ่งนั้นก็ดี แต่ถ้ามีแล้วคุณคิดเรานี้คนฉลาด แต่ทำไมเราไม่ฉลาดกับตัวเองล่ะ? เวลาฉลาด เห็นไหม ฉลาดสร้างเวรสร้างกรรม กับฉลาดกับตัวเอง เราไม่สร้างเวรสร้างกรรม ไม่สร้างเวรสร้างกรรมตั้งแต่เรื่องของเรา เราทำแต่คุณงามความดี คุณงามความดีก็เป็นกรรมดี

กรรมดีเพื่ออะไร? กรรมดีเพื่อนี้ไง เพื่อให้จิตใจของเรามั่นคง จิตใจเรามีหลักมีเกณฑ์ ถ้าจิตใจมีหลักมีเกณฑ์นะ เวลาเราภาวนาขึ้นมา เห็นไหม ทางโลกเราอยู่ด้วยกันทางสังคม สังคมอยู่ด้วยการช่วยเหลือเอื้อจันกัน แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เราจะเห็นคุณค่าของอริยทรัพย์ เห็นคุณค่าของความที่ว่ามีปัญญาธรรม อยากเป็นคนดี อยากให้เป็นคนฉลาด

ฉลาดในตัวของเราเอง เห็นไหม เราก็มาบำเพ็ญของเรา บำเพ็ญของเราให้มีสติปัญญาทันความคิดของเรา ถ้ามีสติทันความคิดของเรานะ ความคิด! ความคิดที่ดีมันจะส่งเสริมนะ ความคิดที่ดี ความคิดที่ว่าเราเห็นโทษเห็นภัยในวัฏสงสาร ความคิดนี้เห็นในสังคมเขาทุกข์เขายาก เวลาสังคมเขาทุกข์เขายาก เราก็อยากช่วยเหลือเอื้อจัน

ทีนี้เวลาช่วยเหลือเอื้อจัน เห็นไหม คุณเวลาสืบทอดมรดกมันก็สร้างปัญหาขึ้นมาทำให้คนเราไว้อัจฉริยะไม่ได้ ถ้าคนเราไว้อัจฉริยะไม่ได้เนี่ย เนี้เราอยากช่วยเหลือเอื้อจันเพราะว่าเห็นเขาทุกข์เขายาก มันธรรมสังเวช มันสลดหัวใจนะ แต่เวลาเราช่วยเหลือตัวเราเอง เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ต้องให้จิตใจสงบความคิดให้ได้

ความคิดนี้ทำให้ฟุ้งซ่าน ความคิดทางโลกทำให้เราฟุ้งซ่านออกไป ความคิดทางธรรมมันก็ทำให้เราฟุ้งซ่าน ถ้ามันเป็นปัญญาๆ ปัญญาที่เกิดจากความไม่เข้าใจของเรา เกิดจากที่เราควบคุมไม่ได้ สิ่งที่เราควบคุมไม่ได้นั่นคืออะไร? เราควบคุมใจของเราไม่ได้ ถ้าเราควบคุมใจ

ของเราได้ เห็นไหม เราควบคุมใจของเราได้เราต้องทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าใจมันสงบเข้ามา ปัญญามันเกิดจากอะไรล่ะ? เกิดจากสติมันพร้อม ถ้าเกิดจากสติมันพร้อมนี่ปัญญาที่เท่าทันตัวเองไง

นี่ว่าทางโลกเขาฉลาดมากแต่ทำไมเขาไม่ทันคน ไม่ทันคนเพราะอะไร? เพราะเขาไม่ทันตัวเขาเอง เห็นไหม คุณดูเวลาทางโลกเขาหลอกหลวงกัน หลอกหลวงกันเพราะเราอยากได้ เราอยากได้นี้เราเชื่อเขา เราอยากได้ของเขา แต่ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา นี่มันเป็นไปได้จริงหรือ? เรามีสติปัญญา เขาจะให้เราอย่างนั้น ให้เราด้วยความง่ายคายอย่างนั้นจริงหรือ? มันเป็นไปได้ ถ้าเป็นไปได้ นี่ความโลภ ความโกรธ ความหลง เห็นไหม ความโลภกับปัญญามันต่างกัน

ความโลภ เพราะเกิดความโลภขึ้นมาปัญญามันไม่มีเลย แต่ถ้าเราไม่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง เห็นไหม ปัญญานี้มันจะเป็นตามธรรมชาติ ตามข้อเท็จจริงของมันด้วยเหตุด้วยผล เพราะอะไร? เพราะเราไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลงไป ปัญญามันเกิดขึ้นมาโดยข้อเท็จจริงของมัน มันเป็นไปได้ ถ้าเป็นไปได้ เขาจะหลอกเราไม่ได้ เขาหลอกเราไม่ได้เพราะอะไร? เพราะเราใช้ปัญญาใคร่ครวญของเรา

แต่ถ้าเรามีความโลภ ความโกรธ ความหลง ขึ้นมานี้ เพราะเราฉลาดทางวิชาการ แต่เราไม่ฉลาดกับตัวเราเอง ถ้าเราไม่ฉลาดกับตัวเราเอง เราเสียรู้เขาแน่นอน เหตุผลเขาชักนำไปแล้ว เราคล้อยตามเขาไปหมด ถ้าคล้อยตามเขาไปหมด นี่เราไม่ทันตัวเราเองเราถึงโดนคนอื่นหลอก ถ้าเราทันตัวเราเองนะ ใครจะหลอกเราไม่ได้เลย ถ้าเราทันตัวเราเอง เห็นไหม

นี่พูดถึงว่าถ้าเรามีสติทันเราแล้วนะ ถ้ามีสติปัญญาทันของเรา ถ้ามันเกิดปัญญามันขึ้นมาจะปัญญามันจะเข้ามาชำระกิเลสของเราเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ถ้าปัญญาอย่างนี้มันต้องฝึกฝน เห็นไหม ฉะนั้น เราฝึกฝนมาตั้งแต่ต้น เราอยู่กับครูบาอาจารย์มานะ ครูบาอาจารย์เรา แม้แต่การเหยียด การกู่ นี่สมณะसारูป ความเป็นอยู่ถ้าเรามีสติพร้อมขึ้นมา ข้อวัตรปฏิบัติมันเริ่มฝึกมาตั้งแต่นั้น

นี่เวลาเราทำงาน เห็นไหม เราทำหน้าที่การทำงานทางโลกของเรา เราก็ทำของเรา เสร็จแล้วเราบอกว่าเราทำงานประสบความสำเร็จทั้งนั้นแหละ เราจะปฏิบัติให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์ เวลาปฏิบัติขึ้นมาที่มันควบคุมตัวไม่ได้ มันไม่ใช่ของง่ายๆ นะ แต่เวลาทำงานทางโลกเราประสบความสำเร็จเพราะอะไร? เพราะเรามีทีมงานของเรา เราแคว้งงานโยบาย ทีมงานเขาจะช่วยเหลือ

กัน ทำกันให้ทีมงานนั้นให้ประสบความสำเร็จให้ได้ นี่ถ้าไม่ได้ก็แก้ไขของมันไป แต่เวลาเรามาทำความเข้าใจใจของเรา เราต้องเอาชนะตัวเราเอง เห็นไหม

นี่ว่าสติๆ สติมันคืออะไร? สติเราก็ระลึกอยู่แล้ว ระลึกแล้วทำไมความคิดมันยังกระตุ้นออกมาล่ะ? ระลึกอยู่แล้วนี่เราไม่ทันตัวเราหรอก เห็นไหม นี่เขาบอกความคิดของคนเร็วกว่าแสง ความเคลื่อนไหวของแสง แต่ความคิดมันคิดเร็วมาก จะเร็วขนาดไหนถ้าสติมันทัน นี่คิดเรื่องอะไร? คิดทำไม? แต่ถ้ามันใช้บริกรรมพุทโธ พุทโธ..

นี่เราจะบอกว่าเวลาเราเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เวลาโลกมันมีปัญหาขึ้นมาเราสะท้อนมาก พวกเราสะท้อน เราเห็นใจเขา แล้วถ้าเราช่วยเหลือตัวเราเองได้แล้วเรามองไปสิ มองไป เห็นไหม เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เกิดในประเทศอันสมควร” ถ้าเกิดในประเทศอันสมควรนะ สิ่งนั้นเกิดในประเทศอันสมควร มันประเทศที่ว่าไม่ทุกข์ไม่ยากไป

เรามองสิ่งเวลามันเกิดอุทกภัยนี้แล้วนะ เรามองไปสิ่งที่เขาอยู่ในภูมิประเทศที่เขาแห้งแล้ง เขากันดาร เขาก็ทุกข์ของเขา แล้วเขาจะอยู่อย่างนั้นตลอดไป แต่นี่เป็นครั้งเป็นคราว เป็นครั้งเป็นคราวเพราะว่าโลกมันเปลี่ยนแปลงไป แต่เวลาเราคิดมาในหัวใจของเรา นี่ความเปลี่ยนแปลงของหัวใจ เห็นไหม

เวลาเปลี่ยนแปลงภพชาตินะ เพราะเรากันชินกับชีวิต เราว่าชีวิตนี้เป็นของเรา แล้วเรานอนใจกับมัน แต่เราคิดดูสิว่าเวลาคนเกิดคนตาย นี่ ๑๐๐ ปีเราว่าเวลายาวไกล เวลายาวไกลนะ แต่ถ้าเรามีสติปัญญาตั้งแต่วินาทีนี้ เราจะสร้างคุณงามความดีของเรานะ ถ้าคนสร้างคุณงามความดีของเรา เวลามันจะเผชิญสิ่งใดมันพร้อม

คนที่พร้อมเผชิญกับสิ่งที่กระทบกระทั่งขึ้นมา กับคนที่มันพร้อมแตกต่างกัน ถ้ามันจะพร้อมมันพร้อมที่นี้ ถ้าพร้อมที่นี้เราต้องสร้างของเราที่นี้ ถ้าสร้างของเราที่นี้ ทานเราก็ทำของเราแล้ว นี่เราทำทานของเรานะ เราเสียสละออกไปทั้งหมดนี้เป็นของเราทั้งนั้นเลย สิ่งที่เราเสียสละออกไปเป็นวัตถุ สิ่งที่เราเสียสละออกไป เห็นไหม สิ่งที่ได้มาคือสิ่งที่เปี่ยมทิพย์ เพราะเราเสียสละออกไป พอเราเสียสละออกไป นี่มันสะสมๆ เข้าไปจนมันเป็นทิพย์ ความเป็นทิพย์มันฝังลงในหัวใจของเรา

เราพร้อมนะ เราพร้อมที่จะทำอะไรก็ได้ เราพร้อมเพราะเราทำของเราแล้ว แล้วถ้าเราเริ่มมีศีล เราเริ่มภาวนาของเราเนะ เราจะมีความพร้อมมากกว่านั้น ความพร้อมมากกว่านั้นเพราะมันทันกันที่นี้เลย มันจบกันที่นี้ ถ้าจบกันที่นี้เนะ เราจะเห็นว่าสิ่งที่ป็นอุทกภัยมันรุนแรงนัก แต่ในธรรมของครูบาอาจารย์เรานะ

“ที่ใดมีผู้ทรงศีล ที่ใดมีผู้มีคุณธรรมนะ สิ่งนี้มันจะทำให้เบาลงให้พ้นจากภัยนั้นไป”

ถ้าสิ่งนี้ เห็นไหม นี่การกระทำสิ่งที่ผู้มีศีลผู้มีธรรมในสถานที่นั้น ผู้มีศีลมีธรรมมันจะปกป้องคุ้มครองดูแลด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบารมีนะ อำนาจวาสนาบารมีคุ้มครองสิ่งนี้มาให้เราถึงเกิด มันต้องเกิด เพราะว่าผู้มีอำนาจวาสนาบารมี แต่เวลาขกใจ ขกทั้งประเทศ ขกต่างๆ มันต้องเจือจาง มันต้องแผ่ออกไป

ในชุมชนทุกชุมชน ในสังคมทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนชั่ว คนดี เห็นไหม สิ่งที่เราควรจะได้ผลดีตอบแทน แต่คนชั่วล่ะ? คนชั่วก็ต้องได้ความชั่วตอบแทน แต่เนี่ยมันเป็นผลของกรรมนะ แต่เวลาสังคมมองมา นี่ในสังคมทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนชั่ว แล้วใครยอมรับว่าตัวเองเป็นคนชั่ว? ทุกคนก็ว่าตัวเองเป็นคนดีหมด ในสังคมทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนชั่ว ฉะนั้น ผู้ทรงศีลผู้ทรงธรรมเขาต้องดูแล ต้องรักษา เขาต้องยกระดับนั้น เห็นไหม

นี่ถ้าบอกว่าที่ใดมีผู้ทรงศีลมีผู้ทรงธรรมแล้วมันต้องไม่เกิดเหตุการณ์อย่างนี้เลยสิ ทุกอย่างมันต้องราบรื่นดีงามไปหมดเลยสิ เพราะว่าผู้มีศีลมีธรรมต้องคุ้มครองดูแล.. คุ้มครองดูแล แต่เวลาคุ้มครองดูแลนี้ เห็นไหม ทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนชั่ว ถึงเวลาคราวของกรรม วาระมันมานะสภาพกรรม ทุกอย่างเป็นอนิจจัง นี่มีสูงๆ ต่ำๆ เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ

ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย มันเป็นสังคมที่อยู่อาศัย ฉะนั้น เวลาเราอยู่กับเขา ถ้าเราศึกษา เราอยู่กับสังคมใด อยู่กับโลกโดยไม่ติดโลกนะ เราอยู่กับโลก เราต้องหากินกับโลก เพราะนี่เราอยู่ในสังคมของโลก แต่หัวใจของเราเป็นอิสระของเราได้ เราดูแลใจของเราได้ เราแยกออกจากสังคมได้ เวลาเราออกมาประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม เราแยกออกมาอยู่ของเราคนเดียว เพราะอยู่คนเดียวขึ้นมาแล้วจิตใจมันก็ดีขึ้นของมัน ถ้าอยู่ในสังคมแล้วนี่มันบอบอ่อน มันอ่อนใจของมัน แต่เวลากระทบกระทั่งเหมือนกัน สังคมทำให้กระทบกระทั่งเหมือนกัน ฉะนั้น เวลาเราออกมาที่นี่เราออกมาฝึกใจเราก่อน ถ้าจิตใจเราเข้มแข็งแล้ว เราไปอยู่ในสังคม เห็นไหม สังคมเกิดสิ่งใด ผู้นำ ผู้ที่เข้มแข็ง นี่เวลาโลกเขาตื่นกัน เราไม่ตื่นนะ เรายังยังความแตกตื่นอันนั้นได้ ถ้าโลกเขา

ตื่นกัน เราก็ตื่นกับโลกไปด้วย เราก็เป็นเหยื่อด้วย นี่เราเกิดมานะ คนเป็นเหยื่อด้วย.. เรามีเหยื่อด้วย แล้วเราก็เป็นเหยื่อด้วย ผลัดกันเป็น

ชีวิตก็เหมือนกัน นี่วันเวลามันกลืนกินชีวิตเราไป เห็นไหม เราก็เป็นเหยื่อนะ เราก็เป็นเหยื่อเหมือนกัน แต่เราเห็นโลกเขา คุณคนที่เป็นเหยื่อเขาไม่ยอมเป็น แต่ในเมื่อสมมุติมันมี ชีวิตนี้มันมี วันเวลามันกินชีวิตเราไปตลอด ทีนี้กินชีวิตเราไปตลอด เราจะมีอะไรที่เราจะพ้นจากเหยื่อ พ้นจากความเป็นเหยื่อ พ้นจากโลก

เราอยู่กับโลกนะ เราเข้าใจโลก แล้วเราแก้ไขของเราไป มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้ เพราะเป็นคราวเป็นเวลา ชีวิตเราก็เป็นอย่างนี้ คนเราเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เห็นไหม ชีวิตเราก็ต้องสิ้นไปเป็นธรรมดา ทีนี้คำว่าเป็นธรรมดา เรามีหลักมีเกณฑ์แล้วเราตั้งสติของเรา ธรรมะเท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งของเรา

คุณข้าวของสิ่งต่างๆ เวลาไฟไหม้ น้ำพัดไป บ้านทั้งหลังมันหายไปเลยนะ หายไปโดยที่ว่า หายไปโดยเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติมันกวาดไป แต่ถ้าเราเสียดละของเรา เห็นไหม เราเสียดละไป เราเป็นผู้เสียดละ สิ่งที่เสียดละไปเราได้มา ได้มาด้วยอะไร? เพราะสิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับเรา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาคนทุกข์คนยากเราเจือจานกัน เราดูแลเขา เห็นไหม นี่เวลาเป็นผู้ให้ ให้แล้วเขามีความชื่นใจ เขาพ้นจากทุกข์เขาจิตใจของเขา นี่เราเป็นผู้ให้ เสียดละทานก็เหมือนกัน เราเป็นผู้เสียดละ เราเป็นผู้ให้ ฉะนั้น ผู้รับ เห็นไหม ถ้าผู้รับเป็นเนื่อนาบุญของโลก สิ่งนั้นมันจะเป็นประโยชน์กับเราเพิ่มขึ้นมา แต่ถ้าผู้รับเป็นทาน ทานที่เราเสียดละออกมาเพื่อชีวิตของเขา เราก็พอใจของเรา

การเสียดละอย่างนี้เพื่อความฝึกฝนหัวใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เราเป็นผู้ให้ เราจะไต่ของเรตาลอดไป ถ้าเราเป็นผู้รับนะ เวลาเราปฏิบัติธรรม เห็นไหม เวลาจิตเราสงบ นี่ด้วยเหตุด้วยผล จิตเราสงบนะ

“สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี”

แล้วเหตุการณ์อย่างนี้ เวลากระตุ้นจิตมันจะสงบไหม? มันทำให้เราเป็นนิรวณธรรมไหม? นี่เวลาเกิดเหตุการณ์ขึ้นมาจิตใจมันจะพุ่งช่านไปกับมัน แล้วเราจะดูแลใจเราอย่างไร? เราจะจัดการหัวใจของเราอย่างไร?

ถ้าจัดการหัวใจของเราได้ เห็นไหม ความโลภ ความโกรธ ความหลง เราเข้าใจตัวเราแล้ว แล้วมีปัญหาของเรา ปัญหามันจะแก้ไขตามนั้น ถ้ามันแก้ไขตามนั้นนะ ถ้าไม่มีกรรม สิ่งนั้นต้องเป็นไปด้วยเหตุด้วยผล แต่ถ้ามีกรรม กรรมตัวนั้นแหละ เหตุผลอันนั้นจะต่อต้าน จะทำอย่างไร กรรมนั้นมันต้องให้ผลของมัน มันจะเกิดอุบัติเหตุ มันจะเกิดเหตุสุควิสัย มันจะเกิดเหตุความเป็นไปไม่ได้ แล้วมันจะเกิดสภาวะแบบนี้

นี่เวลากรรมมันให้ผลนะ แม้แต่ลมมันยังชอบเอาสิ่งที่เป็นเรื่องของโลกที่ไม่เข้าใจกันไปได้ เป็นไป เวลาลมมันชอบ เห็นไหม คุณลมมันชอบเกสรดอกไม้ต่างๆ ไปเพื่อผสมพันธุ์กัน ไปเกิดเป็นชีวิตใหม่ เห็นไหม นี่ลม

นี่ก็เหมือนกัน เวลากรรมมันเป็นเหตุสุควิสัย มันเกิดสิ่งที่เป็นไปไม่ได้มันจะเป็นอย่างนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้นนะ นี่กรรมของใคร? เราทำคุณงามความดีของเราแล้ว ถ้าเวลากรรมให้ผลกับเรา กรรมที่ดี เห็นไหม กรรมที่ดีมันจะมหาสู่เรา มันก็เบี่ยงเบนไปทางอื่นซะ มันไม่เข้ามาถึงเรา แต่ถ้ามันถึงเวลาเป็นของเราละ มันจะพุ่งเข้ามาหาเรา ถ้าพุ่งเข้ามาหาเราละ นั่นละถ้าเรามีสติปัญญา นี่สิ่งนี้พิสูจน์หัวใจของเราแล้ว

เวลาพูดถึงทางโลกมันทุกข์ยากขนาดนี้นะ เวลาภาวนาขึ้นมา เวลาครูบาอาจารย์ท่านว่า เห็นไหม งานเอาชนะตนเองลำบากกว่านั้น เข้มแข็งกว่านั้น ต้องลงทุนลงแรงมากกว่านั้น แต่เวลามันให้ผล มันเป็นผลขึ้นมาแล้วมันจะมีผลมาก.. มันมีผลมาก เพราะ! เพราะเวลาเราเกิดเราตายในชาตินี้ แล้วมันจะเวียนตายเวียนเกิดอย่างนี้ เหตุการณ์อย่างนี้จะเกิดซ้ำเกิดซากไป แต่ถ้าเกิดมีปัญหาขึ้นมา เกิดที่เราทำขึ้นมาเป็นอริยทรัพย์แล้วมันจะไม่เกิดไม่ตายอีก พ้นจากวัฏฏะ

เวลาไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เขาก็มีวาระของเขา เกิดเป็นมนุษย์ก็มีวาระของเขา เกิดต่างๆ ก็มีวาระ เห็นไหม นี่ผลของวัฏฏะมันจะเวียนของมันไป แต่ถ้าเราทำใจของเราได้แล้วนี่มันพ้นจากวัฏฏะ ไม่มีสิ่งใดจะไปกระทบกระเทือนสิ่งนั้นได้ ถ้าไม่มีสิ่งใดกระทบกระเทือนสิ่งนั้นได้ นี่ใจครูบาอาจารย์ของเรา ผู้ทรงศีลทรงธรรมถึงจะคุ้มครองเรา

เราเกิดในร่วมสมัย เกิดในสังคมที่เป็นชาวพุทธ สังคมที่มีการให้อภัยกัน สังคมที่มีการช่วยเหลือเอื้อจางกัน นี่มันฝังมาในหัวใจ มันถึงเห็นการช่วยเหลือเอื้อจางกัน แต่คนที่จิตใจเขาต่ำช้า เขาทำของเขา นั่นมันเรื่องของเขา เราอยู่ในสังคมตั้งใจสิ่งนี้ มองภาพ เห็นไหม คุณั่ง คุณละคร แล้วย้อนดูตัวเราเอง

คุณั่ง คุณละครนะ คุณิตุสังคมของโลก แล้วเราดูเรื่องวัตถุ แล้วก็ดูเรื่องสังคมของใจ เปรียบเทียบกันเป็นนามธรรม นี่ความรู้สึกนึกคิดกับสังคมๆ หนึ่ง แล้วจิตของเราเป็นผู้รับรู้ นี่มันเป็นสังคมๆ หนึ่ง แล้วเราแก้ไขสังคมเรา เพื่อตัวของเรา นี่เป็นธรรมนะ!

“เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีบุคคล อย่ามีสิ่งต่างๆ เป็นที่พึ่งเลย”

ถ้าหัวใจเรามีธรรมขึ้นมาแล้ว สิ่งนี้มันจะเกิดขึ้นมา ถ้ายังไม่มีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด เราก็มีครูบาอาจารย์ มีศีลธรรมจริยธรรมเป็นที่พึ่งแก้ไขของเราไป พึ่งสิ่งนี้ไปก่อน ให้สิ่งนั้นเป็นที่พึ่งอาศัย ถ้าเรามีสิ่งนั้นเป็นที่พึ่งอาศัยในหัวใจเราจริงแล้ว มันจะเป็นความจริงของเรา เห็นไหม

เราเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เราจะต้องดูแลหัวใจของเรา เราจะต้องคิดเปรียบเทียบของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง